

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลโดยรวมโดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลที่มี เพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาปฏิบัติงานแตกต่างกัน เกี่ยวกับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม
3. ศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม

โดยศึกษาจากความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลตำบล จำนวน 10 แห่ง ในจังหวัดมหาสารคาม กำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 129 คน ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการกำหนดสัดส่วนและวิธีอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามปลายปิด มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า และแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .85 สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในการทดสอบสมมุติฐานเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลที่มีเพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาปฏิบัติงานแตกต่างกัน สถิติที่ใช้ ได้แก่ t -test (Independent samples test) และ F-test (One-way anova) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลจากการวิจัยที่ได้จะนำไปเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนและแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานของเทศบาลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้สรุปผลและอภิปรายตามขั้นตอน ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 129 คน พบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 58.14 และเป็นเพศชาย จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 41.86 ด้านระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 70.54 รองลงมาคือ ระดับ ปวส. หรือเทียบเท่า จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 19.38 ระดับ ปวท. หรือเทียบเท่า จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.20 และระดับ ปวช.หรือเทียบเท่า จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.88 และด้านระยะเวลาการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่มีระยะเวลาปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็น ร้อยละ 51.17 รองลงมาคือ ระยะเวลาปฏิบัติงาน 5 – 10 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ระยะเวลาปฏิบัติงาน 15 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 9.30 และระยะเวลาปฏิบัติงาน 11 – 15 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.20

จากผลการวิจัยระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ปรากฏผลดังนี้

1. การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการจัดให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง รองลงมา คือ ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 6 ด้าน คือ ด้านการรักษาความสะอาดถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล รองลงมา คือ ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ ด้านการให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ และด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลที่มีความแตกต่างของเพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. พนักงานเทศบาลมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม คือ

3.1 ควรลดขั้นตอนการดำเนินงานในการบำรุงทางบกและทางน้ำ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว

3.2 ควรประสานงานกับสาธารณสุขอำเภอ เพื่อจัดกิจกรรมป้องกันโรคติดต่ออย่างต่อเนื่อง

3.3 ควรจัดให้มีการอบรมอาสาสมัครรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนต่างๆ โดยประชาชนมีส่วนร่วม และจัดสรรงบประมาณในการให้เบี้ยเลี้ยงแก่อาสาสมัครรักษาความสงบเรียบร้อย

3.4 ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อให้ทุนการศึกษาแก่เด็ก เยาวชน ผู้ที่เรียนดีแต่ยากจน โดยสนับสนุนจนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี

3.5 ควรจัดกิจกรรมที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ร่วมกันระหว่างหน่วยงานเทศบาล

3.6 ควรจัดฝึกอบรมการใช้เครื่องมือในการดับเพลิงให้แก่ประชาชนภายในชุมชน

3.7 ควรจัดให้มีการศึกษาดูงานให้ความรู้แก่กลุ่มอาชีพภายในชุมชน

3.8 ควรจัดให้มีการประชุมกลุ่มผู้สูงอายุทุก 3 เดือน เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลตามสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคามโดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้ ผลการวิจัยสอดคล้องกับอำพล ลมปลิว (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสามารถของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารงานพัฒนาชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีระดับความสามารถในการบริหารงานพัฒนาชุมชนทั้ง 3 งาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และธิดารัตน์ ชามสินธุ์ (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลต่อปัญหาการบริหารงานของพนักงานเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลตำบลต่อปัญหาการบริหารงานของเทศบาล

ตำบล ประกอบด้วย ปัญหาด้านการบริหารงาน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์และด้านบริหารจัดการ พบว่า โดยรวมทุกปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับพจนาน คาศีวี (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับสูง และไม่สอดคล้องกับสมมาศ โชคชัยวัฒนากร (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นสมาชิกสภาเทศบาลต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลใน จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับ สัมฤทธิ์ สุขสงค์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบล : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ และไม่สอดคล้องกับพิชัย วัฒนกิติกุล (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัยระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล ในจังหวัด มหาสารคาม พบว่า การดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

1. การดำเนินงานของเทศบาลตำบล ด้านการจัดให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงเนื่องจากพื้นที่ในการดูแลมีขนาดกว้าง
2. ด้านการรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้ง การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลยังไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งเกิดจากการที่เทศบาลจัดกิจกรรมรณรงค์ และการประสานความร่วมมือกับหน่วยราชการในเขตเทศบาลในการรักษาความสะอาดนั้น ขาดการต่อเนื่องและการประสานงานที่ดี
3. ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ อาทิ จัดให้มีการกำจัดสุนัขบ้าเป็นประจำ จัดอบรมประชาชนให้มีความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่ออย่างสม่ำเสมอและการจัดให้มีการดำเนินงาน ร่วมมือกับหน่วยราชการอื่นหรือภาคเอกชนในการป้องกันและระงับโรคติดต่อยังไม่ดำเนินการ เป็นประจำเท่าที่ควร
4. ด้านการให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม อาจยังขาดการให้การอบรมประชาชน เพื่อให้ได้รับการพัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอ หน่วยงานราชการอื่นมีการให้ความร่วมมือยังไม่ เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการจัดสรรงบประมาณด้านการส่งเสริมการศึกษาอบรมให้ความรู้ ของประชาชนมีปริมาณน้อยทำให้การส่งเสริมด้านนี้ไม่ทั่วถึง

5. ด้านการส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ นั้นยังขาดการพัฒนาที่ดี เนื่องจากมีการจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน จัดให้มีการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ การจัดโครงการสงเคราะห์ผู้พิการยังไม่ได้รับการส่งเสริมเท่าที่ควร

6. ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น เทศบาลตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคามอาจยังขาดการเป็นศูนย์รวมในการจัดงานประเพณี ขาดการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมรวมไปถึงการอนุรักษ์และธรรงศ์ศิลปะและวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สมมุติฐานที่ 2 พนักงานเทศบาลที่มีเพศ ระดับการศึกษาและระยะเวลาปฏิบัติงานที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคามแตกต่างกัน

จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลที่มีเพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคามทั้ง 8 ด้าน พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีเพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคามโดยรวมไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่พบจึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังนี้ ผลการวิจัยสอดคล้องกับพจนาน คาศีวี (2546 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับสมมาศ โขชัยวัฒนากร (2549 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาเทศบาลที่มีเพศ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 8 ด้าน โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับชัยวิทย์ ประเสริฐสุข (2546 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า ผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความแตกต่างของอายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง มีระดับการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ พิชัย วัฒนกิติกุล (2549 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และคณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับสอดคล้องกับธิดารัตน์ มารสินธุ์ (2549 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลตำบลต่อ

ปัญหาการบริหารงานของเทศบาลตำบล ประกอบด้วย ปัญหาด้านการบริหารงาน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์และด้านบริหารจัดการ พบว่า โดยรวมทุกปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ต่อปัญหาการบริหารงานของเทศบาลตำบลโดยรวมไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ที่มีเพศ ระดับการศึกษาและระยะเวลาปฏิบัติงานแตกต่างกัน เกี่ยวกับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

1. การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลทุกแห่ง ต้องดำเนินงานตามกรอบของกฎหมายเป็นแนวทางเดียวกัน กล่าวคือ ต้องดำเนินงานตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 โดยยึดหลักการให้บริการประชาชนตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดเป็นหลัก
2. เทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคามมีขนาดเดียวกันทุกเทศบาล อาจกล่าวได้ว่าการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนของเทศบาลและเงินรายได้อื่นที่เทศบาลตำบลจัดเก็บเอง รวมทั้ง จำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลแต่ละตำบลโดยเฉลี่ยแล้วเท่ากัน จึงทำให้การดำเนินงานที่มีงบประมาณเพียงพอ และจำนวนประชากรในเขตเทศบาลแต่ละตำบลมีจำนวนไม่มากนัก การดำเนินงานจึงเป็นไปได้อย่างรวดเร็วและเป็นไปตามเป้าหมายที่แต่ละเทศบาลกำหนดไว้
3. ลักษณะพื้นที่ ประชากร สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและปัจจัยต่างๆ ของเทศบาล มีสภาพใกล้เคียงกันหรือไม่แตกต่างกันมากนัก จึงทำให้การดำเนินงานของเทศบาลสามารถบริหารจัดการตามหน้าที่ของเทศบาลตำบลได้ใกล้เคียงกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

- 1.1 ควรลดขั้นตอนการดำเนินงานในการบำรุงทางบกและทางน้ำ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว
- 1.2 ควรประสานงานกับสาธารณสุขอำเภอเพื่อจัดกิจกรรมป้องกันโรคติดต่ออย่างต่อเนื่อง

1.3 ควรจัดให้มีการอบรมอาสาสมัครรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนต่าง ๆ โดยประชาชนมีส่วนร่วม และจัดสรรงบประมาณในการให้เบี้ยเลี้ยงแก่อาสาสมัครรักษาความสงบเรียบร้อย

1.4 ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อให้ทุนการศึกษาแก่เด็ก เยาวชน ผู้ที่เรียนดีแต่ยากจนโดยสนับสนุนจนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี

1.5 ควรจัดกิจกรรมที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ร่วมกันระหว่างหน่วยงานเทศบาล

1.6 จัดฝึกอบรมการใช้เครื่องมือในการดับเพลิงให้แก่ประชาชนภายในชุมชน

1.7 ควรจัดให้มีการศึกษาดูงานให้ความรู้แก่กลุ่มอาชีพภายในชุมชน

1.8 ควรจัดให้มีการประชุมกลุ่มผู้สูงอายุทุก 3 เดือน เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยกำหนดให้สมาชิกสภาเทศบาลตำบลหรือประชากรในเขตพื้นที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ในด้านการจัดให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ ด้านการรักษาความสะอาดถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านการให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ และด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น เนื่องจากผลการวิจัยที่พบ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง